

Становище
от проф. дфн Георги Матеев Карасимеонов

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.3. Политически науки (Местна власт и самоуправление), ДВ бр. 22, 16.03.2021 г.

с единствен кандидат доц. дпн Милена Христова Стефанова

1. Съответствие с изискванията на ЗРАСРБ

От приложените документи за участие в конкурса (в т.ч. Справка за изпълнение на минималните изисквания) категорично е видно, че кандидатът доц. дпн Милена Христова Стефанова отговаря на минималните/задължителните изисквания по чл.2б от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „професор“. В конкурса Милена Стефанова участва с 12 научни труда, от които 1 хабилитационен труд (Сравнителните изследвания на местното самоуправление, УИ „СУ Св. Клиент Охридски“, 2021 г.), още една монография, която не е представена като основен хабилитационен труд (Местна власт и местно самоуправление. Второ преработено и допълнено издание, УИ „СУ Св. Клиент Охридски“, 2021 г.), 1 статия на английски език индексирана в световно известни бази данни (SCOPUS), 2 студии на английски език, 5 статии на български език и 2 глави от колективни монографии. Публикациите не са използвани в предходни процедури за заемане на академични длъжности или придобиване на научна степен. Те са лично дело на автора и няма никакво съмнение за плагиатство.

Всички публикации са на много високо научно ниво. Те характеризират кандидата като утвърден и водещ изследовател в национални и международни академични среди.

Впечатление прави и фактът, че в своята преподавателска работа доц. дпн Милена Стефанова е ръководила 5-ма успешно защитили докторанти. Това е изключително висок атестат за нейните качества като преподавател и приносът ѝ за развитието на научната общност в сферата на политическите и управленските науки.

Доцент д-р Милена Стефанова е утвърден дългогодишен учен и преподавател в катедра Публична администрация на СУ „Св. Климент Охридски“. Нейните научни дирения се простират предимно в областта на местното самоуправление, местната демокрация и сравнителното местно самоуправление. Сред тях се открояват изследванията на процесите на демократизация на местното самоуправление в България, на моделите на гражданско участие в местното самоуправление, на приложението на европейски модели и практики в български условия, изследвания за моделите за защита на публичния интерес на местно ниво и др. Особено важно място сред трудовете ѝ заемат монографиите Публичният интерес в управлението на местно ниво, София 2019 и Местна власт и местно самоуправление, София 2003.

2. Основни характеристики и приноси на хабилитационния труд

Както вече бе отбелязано, за нуждите на настоящия конкурс наред с други публикации тя е представила хабилитационен труд: Сравнителните изследвания на местното самоуправление, УИ „СУ Св. Климент Охридски“, 2021 г. В становището си ще разгледам представения труд, тъй като считам, че той в най-голяма степен показва достойнствата на кандидата в конкурса за професор.

Монографията представлява задълбочено изследване и анализ на методологията, методиките и приложението в практиката на резултати от сравнителни изследвания на местното самоуправление. Стефанова последователно разглежда сравнителните изследвания на местното самоуправление като част от цялостната концепция на сравнителната политология. Авторката е разгледала, анализирала и обобщила впечатляващ обем данни за сравнителните изследвания на местното самоуправление, които открояват методологическите особености, както и теоретичното и практическото им значение за развитието на политологията, местната демокрация и практиките на публичното управление.

Стефанова е разработила ясна концепция за провеждане на сравнителни изследвания в областта на местното самоуправление и местната демокрация. Доказано е значението на този род изследвания за създаване на класификации и нови теории в политологията. Разработени са критерии за формулирането на предмет и обект, цели и тяхната операционализация и избор на методика на сравнително изследване на местното самоуправление.

В първата глава на хабилитационния си труд кандидатката детайлно дискутира отделните елементи на методологията на сравнителните политологични изследвания на местното самоуправление. Изведени са правила и принципи на сравнителния анализ,

които трябва да се следват при създаване на методология и избор на методика за провеждане на сравнителни изследвания на местното самоуправление. Анализирани е връзката между типовете обекти на изследване и избора на методология на изследване. Във втора глава на хабилитационния труд е разгледано историческото развитие на сравнителните изследвания на местното самоуправление. Изведени са два основни етапа на тяхното развитие – приложение на институционалния подход и на слединституционалните подходи, както и развитието на специфични подходи на анализ на нововъзникнали демокрации. Успешно е защитена тезата, че сравнителните изследвания на този тип демокрации водят до отчетлив теоретичен напредък.

Стефанова систематизира известни в науката класификации на системите на местно самоуправление, като на базата на сравнителен анализ са изведени предимствата и недостатъците на отделните подходи. Задълбочено са разгледани и теоретичните проблеми, свързани с необходимостта една класификация да е работеща, следователно да обобщава по основните критерии, а от друга страна да не се игнорират спецификите, особено характерни при системите на местно самоуправление.

В трета глава е анализирано значението на сравнителните изследвания на местното самоуправление за практиката на публичното управление. Кандидатката прилага метода -анализ на случаи - към значителен по обем емпирична информация. Задълбочено анализирайки методологическите белези на всяко едно изследване, а и средата, която го е породила, тя доказва, че сравнителните изследвания на местното самоуправление са съществен фактор за провеждането на реформи в местното самоуправление. Сравнителните изследвания, провеждани като инициатива на международни организации като Съвет на Европа, Комитет на регионите, Световна банка и други, са в основата на проведените реформи в редица държави в Европа. Те са от съществено значение и за избора на конкретен модел на институционална организация на местното управление и подпомагат развитието на местната демокрация.

В хабилитационният труд има съществени приноси допринасящи за развитието на политологическата и управленската наука в България в няколко посоки. Развита на следващо ниво е теоретичната концепция за значението на сравнителните изследвания като клон на политологическата наука, като е изведен приносът на сравнителните изследвания на местното самоуправление за създаване на класификации и нови теории в политологията. Разработените правила и принципи на сравнителния анализ за създаване на методология и избор на методика за провеждане на сравнителни изследвания на местното самоуправление имат както теоретично, така и практико-

приложно значение. От една страна, те поставят теоретична основа за бъдещи изследвания в областта, от друга - имат научноприложен характер и по съдържание представляват разработване на конкретни механизми за развитие на практиките в областта на местното самоуправление.

Доказването на тезата за водещото значение на институционалния подход при осъществяването на сравнителни изследвания на местното самоуправление също е от ключово значение за бъдещото развитие на научните изследвания. Авторката успешно доказва обяснителните възможности на подхода за извеждане на тенденции в развитието на местната демокрация за създаването на типологии, класификации и очертаване на зависимости. Това, в комбинацията с разработените правила и принципи за организация и провеждане на сравнителни изследвания на местното самоуправление, представляват качествено ново ниво на развитие на цялостна теоретична концепция.

3. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, представени за участие в конкурса

Монографията „Местна власт и местно самоуправление“ е посветена на основните въпроси от теорията на местната власт и местното самоуправление. В този труд Стефанова цялостно анализира в теоретичен и практически план българската система на местно самоуправление. Един от най-съществените теоретични приноси тук е комбинирането на институционален и функционален подход при анализа на местното самоуправление. От съществено значение са и тезите свързани с българската практика. Предложената дефиниция на понятието „проблем/въпрос от местно значение“ може да се използва за изграждане на по-адекватна и по-ефективна система на дефиниране на правомощията на местното самоуправление и на по-ефективна система за разпределение на правомощията между нивата на управление. Анализираният случаи на изкривяване на практиката и прилагането на правните норми в комбинация с оценката на качеството на законодателството, регулиращо отношенията на местно ниво и прилагането на принципите на Европейската харта за местно самоуправление водят до изводи, които могат да бъдат от голямо значение за българската практика. Използвайки интердисциплинарен подход, доц. Стефанова успешно развива и тезата, че липсата на коалиционна култура в управлението на местно ниво е съществен недостатък и възпрепятства развитието на местната демокрация. Теоретичният подход тук съществено разширява обхвата на изследванията на местното управление.

Статиите, студиите и главите от колективни монографии, представени за участие в конкурса, са поместени в рецензирани и реферирани издания. Три от тях са на чужди

езици. Всичките са посветени на конкретни проблеми от теорията на политологията и публичната администрация. Разработени са на основата на представителна и релевантна научна литература и формулират и доказват иновативни тези, които имат както научни, така и практико-приложни приноси и обществена актуалност.

Справката за приносите, подготвена и предоставена от кандидатката напълно отразява постигнатото от нея в научното ѝ творчество, с което участва в този конкурс.

Заключение

Като имам предвид високото качество на научните публикации, както и многогодишната ѝ дейност като преподавател, напълно убедено подкрепям избора на доц. дпн Милена Христова Стефанова за академичната длъжност Професор по професионално направление 3.3. Политически науки (Местна власт и самоуправление) за нуждите на катедра „Публична администрация“, Философски факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

София
20 юни 2021г.

проф. дпн Георги Карасимеонов